

ÅSNE SEIERSTAD

DOUĂ SURORI

Din Norvegia în jihadul din Siria

Traducere din limba engleză de Claudia Roxana Olteanu

Prefață de Lavinia Betea

CORINT
BOOKS

—2018—

Prefață

Homo duplex și psihologia radicalizării

Totul începe cu o părintească îngrijorare: fetele întârzie acasă.

E seara zilei de 17 octombrie 2013. Sadiq și Sara, un cuplu de emigranți somalezi din Norvegia, intră în legătură cu ele pe mobil. „Citiți e-mailul pe care vi l-am trimis”, răspunde fata cea mare. Mulțumindu-le respectuos pentru grija și dragostea lor de până atunci, Ayan și Leila îi înștiințau pe această cale cu privire la decizia lor stupefiantă: „Musulmanii sunt atacați din toate părțile și trebuie să facem ceva. Vrem foarte mult să-i ajutăm pe musulmani, iar singurul mod în care putem face acest lucru e să fim alături de ei și la bine, și la greu. Nu mai e de ajuns să stăm acasă și să le trimitem bani. Cu gândul acesta ne-am hotărât să plecăm în Siria și să-i ajutăm pe cei de acolo cu ce putem. Știm că sună absurd, dar este *haqq* (drept) și trebuie să plecăm.”

Plecaseră la *Jihad bi'l-sayf* (războiul sfânt, războiul cu sabia împotriva necredincioșilor). Musulmanii îl purtau pentru a se uni sub un singur calif. Un martir în jihad, spuneau ei, îi va salva și pe cei apropiați lui în viața de pe pământ, deoarece are privilegiul alegerii a 70 de rude ca însoțitori în rai. A fi credincios, a te ruga, a da pomană, a ține post, a face pelerinajul la Mecca (cei cinci stâlpi ai islamului) sunt *fard al ayn* (îndatoriri individuale) ale oamenilor obișnuiți în *dunya* (viața de pe pământ). Ele gândeau mai departe, la *akhirah* (viața de apoi) în *jannah* (paradis).

Ayan avea 19 ani, iar Leila, 16. Sora cea mare terminase liceul și lucra la o asociație de ajutorare a văstnicilor. Un fel de an sabatic

înaintea începerii facultății în specializarea relații internaționale. Minora frecvența prima clasă a unui liceu cu profil de asistență socială și sănătate.

Familia trăia în Norvegia de 13 ani. Întâi venise tatăl, Sadiq, ca azilant politic, folosind o ingenioasă portiță de salvare din grozăviile războiului civil somalez. Apoi și-a adus soția și cei trei copii – pe fete și pe fratele lor, Ismael. S-au stabilit la Bærum, o suburbie a orașului Oslo. Printre locatarii înstăriți din zonă au primit o locuință socială, acces la serviciile publice, pașapoarte, cetățenie norvegiană, drept de muncă și de vot. La rubrica „naționalitate” completează însă cuvântul compus „norvegian-somalez”. Sunt un *homo duplex* european, de mare actualitate și diversitate identitară.

Viața occidentală putea fi incredibil de bună pentru adulții scăpați de război. Alți doi băieți s-au născut în familie. Sadiq a învățat norvegiana, aspira la calificarea de inginer, se angajase la o sucursală Coca-Cola. Fidelă tradiției din fierbintea ei țară natală, Sara și-a limitat ocupațiile la casă și familie, vorbind exclusiv limba somaleză. Toți cei cinci copii frecventau școala cu bune rezultate, beneficiind în același timp de substanțiale ajutoare sociale. Acasă, între ei și cu tata comunicau în norvegiană, cu mama, în limba țării originare. Echilibrul lui *homo duplex* e însă fragil. Pasiunea pentru sport a adolescentului Ismael riscă să-l facă prea norvegian. Iar fervoarea tot mai sporită cu care fetele se dedică studiului Coranului și frecventarea moscheilor tind să le facă tot mai musulmane.

În primul an de liceu, Ayan a intrat în Islam Net, o organizație de factură salafistă. Militantismul ei revendica tradiția *al-salaḥ al-salih* a primelor trei generații de după Profetul Mahomed. Mișcarea salafistă provenea și era întreținută din ținuturile arăbești bogate în petrol cu daruri generoase pentru moschei și medrese din lumea întreagă, dar și burse la Mecca și Medina pentru tineri promițători în „pescuirea” altor adepți. Se fundamenta pe Coran și pe *hadith* (interpretarea cuvintelor, faptelor și obiceiurilor lui

Mahomed). Cu două mii de membri cotizanți, Islam Net era, la puțină vreme după înființare, cea mai mare mișcare salafistă din Norvegia. Adepții ei visau la o lume bazată pe *sharia* (legea islamică), împărțeau lumea în *halal* (permis de Allah) și *haram* (interzis), clamau certitudinea de a urma calea Profetului Mahomed și idealul *ihad bi'l-sayf*.

Altfel, Ayan și Leila petrec multă vreme în camera lor, la calculator. Nu fac nici pe departe figură de inadaptate. Sunt adolescentele dezirabile și pentru părinții micii comunități somaleze, și pentru profesorii lor. Calitățile și eforturile lor personale prefigu-
rau strălucitoare perspective în țara de adopție.

Acestea însă aparțin scurtului episod luminos din cartea re-
putatei jurnaliste și scriitoare norvegiene Åsne Seierstad – abia o
introducere, obturată de „bomba” plecării fetelor la jihad. După
care tatăl e victima și eroul narațiunii. „Povestea nespusă” a ado-
lescentelor care s-au alăturat ISIS circulă în presă cu acordul lui.
Pornind în căutarea fetelor sale, „dezertorul” războiului din țara
natală reactivează tipare ancestrale. „Sunt numai un tată” va fi în-
truna răspunsul lui la fapte și acuzații aducătoare de moarte în
iadul Siriei populat cu traficanti, călăuze, spioni, contrabandiști și
mai ales facțiuni diverse care reclamă cu ardoare numele lui Allah
și al Profetului său.

Cu deosebit talent de romancieră, Åsne Seierstad povestește
despre trecerea clandestină a acestuia, în ambele sensuri, a gra-
niței dintre Turcia și Siria, despre înțelegerile cu călăuze și mij-
locitori, despre torturile și așteptarea morții într-o temniță sub
acuzația de spionaj, despre aranjamentele, rugămințile, uneori
minciunile pe care le spune pentru a face rost de bani... O pro-
digioasă investigație în care jurnalistul apelează la sursele sale di-
recte și la documentația pusă la îndemână de instituții școlare,
poliție, baze de date ș.a. permite concentrarea pe caz.

Fascinanta și terifianta poveste contează însă doar ca ale-
gorie în abordarea complexe chestiuni a aderenței la tero-
rism. Valoarea intrinsecă și durabilă a cărții o dă metamorfoza

obsesiei tatălui („cum a fost posibil?”) în dileme ale diversității societăților noastre. Căci, ne înștiințează autoarea, dintre cele aproape 90 de familii norvegiene cu copii plecați să lupte în jihadul din Siria, mult prea puține au acceptat să vorbească, deși, numai în teritoriile siriene, la sosirea celor două surori, printre combatanți se aflau circa 3 000 de emigranți occidentali. La fel ca în rețelele care organizează atentate sinucigașe, majoritatea acestora reprezintă a doua generație de imigranți, urmașii direcți ai lui *homo duplex* european¹.

În eforturile adolescentine ale configurării unui proiect de viață, armonizării evoluției fizice și dorințelor psihosexuale, dobândirii libertății și autonomiei individuale, tânărul experimentează firești eșecuri și reușite, cel mai adesea cu sentimentul normalității. Vulnerabilitatea vârstei e însă mai accentuată în ipostaza lui *homo duplex*. Pe de o parte, acesta acceptă binefacerea civilizației și tehnologiei occidentale ca pe un dat. Pe de altă parte, complementaritatea dezavantajelor acestora e percepută ca rapt al tradițiilor din țara originară. Într-o tulburare identitară aparte, el este și nu este atât de norvegian, francez sau german ca etnicul țării de adopție. Într-o conștiință a sinelui, adună bucăți frumos colorate din memoria colectivă: amintiri despre coeziunea și sărbătorile de familie, natura luxuriantă, ținuturile însoțite, care, cu cât sunt mai îndepărtate, cu atât sunt mai fermecătoare. În schimb, Norvegia, bunăoară, e plină de frig, indiferență, plictis...

Decizia apartenenței la un grup terorist e încă departe. Nu are o singură explicație, ci un cumul de factori și influențe, cum ar fi predicatorii charismatici și mesajele provocatoare transmise prin rețelele de socializare, argumentate cu citate din Coran. Jihadul și martirajul apar astfel ca o iluminare: suntem diferiți, dar

---

¹ Pe larg, fenomenul radicalizării acestei categorii a fost analizat de Robert S. Leiken în *Islamiștii europeni. Revolta tinerei generații*, traducere din limba engleză de Sorin Șerb, cuvânt-înainte de Ion M. Ioniță, Editura Corint, București, 2017.

noi deținem adevărul asupra vieții de pe pământ și asupra celei viitoare; necredincioșii (nemusulmanii) ne oprimă; vom riposta cu urgie, căci nu iubesc ei viața cum iubim noi moartea; îi vom ucide, îi vom decapita, ne vom răzbuna!

Parcursul unui islamist spre jihadism a fost sintetizat de către un activist al Primăverii Arabe din 2015 în următorii pași:

1. diferențierea noastră: eu fac parte dintr-un grup, ei sunt dintr-altul;
2. uniformizarea lor: ei sunt cu toții la fel;
3. oprimarea noastră: ei ne asupresc pe noi;
4. vinovăția lor colectivă: ei sunt cu toții complici și făptași ai oprimării noastre;
5. superioritatea noastră: noi suntem cei buni și adevărații credincioși;
6. autoapărarea: trebuie să ripostăm la agresiunea lor;
7. violența noastră: singura soluție pentru o nouă ordine.

Încercatul Sadiq vede însă jihadul din Siria ca un război generat de conflicte vechi sau minore între diverse facțiuni care-și clamează drepturile, dreptatea și setea de sânge. La originea lor stau aceleași lucruri: teritoriile, putere, resurse. Altfel gândesc fețele sale.

Potrivit unui studiu de specialitate citat de autoare, participarea femeilor la jihad e alimentată de trei motive puternice. Întâiul îl reprezintă convingerea că *umma* (poporul meu) e oprimat, atacat și în pericol de distrugere de către nemusulmani (NATO, Occident, Rusia, Israel). Al doilea este articulat pe visul întemeierii califatului. Al treilea este dat de sentimentul datoriei și al conservării unei identități de martir.

Majoritatea adolescentelor fac primul pas printr-un *nikah* (căsătorie în spirit fundamentalist musulman) cu un jihadist. În teritoriile sale, Statul Islamic repartizează tinerei familii o locuință părăsită de proprietari cu tot ce se afla înăuntrul ei, asigură gratuitatea electricității și a celorlalte utilități, chiar sclavi pentru muncile din casa în care stăpâna se vrea a fi mamă a cât

mai multor copii. Căci jihadul are trebuință de noi și numeroși luptători. Bărbatul cu mai multe soții e, în acest sens, un mai bun jihadist. La înălțimea aceleiași misiuni, mamele își educă băieții în idealul de „pui ai Califatului”, iar pe fete, în acela de „perle” (viitoare mame virtuozose și comori pentru soții lor). Cei mai înzestrați dintre „puii Califatului” sunt pregătiți special pentru misiuni monstruoase: asistă la decapități, lapidări sau crucificări ale dușmanilor și avansează înmânând călăilor instrumentele morții; sunt îndemnați să-și spioneze și să-și denunțe familia; învață să fabrice bombe și să fie mesageri, lunetiști sau atentatori sinucigași.

În vara lui 2017, când Åsne Seierstad și-a finalizat manuscrisul, Ayan și Leila trăiau o astfel de viață. Refuzaseră întrebările autoarei și toate încercările familiei și autorităților norvegiene de a le face să se întorcă acasă.

Era, fiecare, soție de luptător în jihad și mamă a unei „perle a Califatului”.

LAVINIA BETEA

Capitolul 9

Această ținută

FII TU SCHIMBAREA PE CARE VREI S-O VEZI ÎN LUME.

Citatul, atribuit în mod greșit lui Mahatma Gandhi, era scris cu litere negre în dreptul ușii de la intrarea în Liceul Dønski. Alături, era un citat din Monty Python: *Privește întotdeauna partea luminoasă a vieții.*

„Bine ați venit” era scris în mai multe limbi, cu diferite litere și stiluri, lângă afișe cu avertismente referitoare la pericolele consumului de droguri. De la intrare pornea o scară care ducea la etaj, unde într-un capăt erau sălile de clasă și biblioteca, iar în celălalt capăt erau cabinetul directorului și cancelaria. Pe coridor era o ușă de sticlă care separa cele două părți. Înainte, ușa stătea deschisă, până când unul dintre elevi a furat din gențile profesorilor telefoane mobile și laptopuri; de atunci, ușa avea card de acces și cod de intrare.

Aceasta era noua școală a lui Ayan.

La începutul lunii noiembrie a anului 2011, Ayan îl informase pe consilierul de la Nesbru că vrea să se transfere la Dønski. „Toți prietenii mei sunt aici”, îi spusese ea.

De la gara din apropierea școlii putea ajunge în centrul orașului Oslo în numai jumătate de oră. Nivelul de predare de la Dønski nu era prea înalt, iar programul era mai ușor. Din acest motiv, Ayan avea mai mult timp pentru Islam Net.

*

La sfârșitul lunii noiembrie, sarcinile primite de la Islam Net se înmulțiseră. „Ayan trebuia să meargă prin magazinele din Oslo,

ca să găsească sponsori. A făcut acest lucru de la ultima ședință? Dacă nu, va fi amendată. Dacă nu se rezolvă azi, va primi o altă amendă. Mai e foarte puțin timp până la termenul la care trebuia să avem fondurile asigurate și Ayan nu a reușit să aducă niciun sponsor, a rezolvat chestiunea asta? Dacă nu, va primi amendă.”

Pe exemplarul ei din procesul-verbal, Ayan își notase: „Vorbește cu Madia!!!” și „Ia legătura cu Madia! Întreabă-l pe Fahad!”

La secțiunea „diverse”, în procesul-verbal scria: „Termenul de plată a amenzilor este o săptămână de la emitere. Amendă și termen nou până mâine pentru cei care nu au trimis raportul de la cursurile la care au participat.” Iar procesul-verbal se încheia așa: „Și-a plătit toată lumea amenda?”

*

Duminica se ținea în continuare școala de Coran din Bærum.

Concepția despre lume pe care o avea Mustafa era similară cu cea de la Islam Net. Era imposibil să duci o viață curată dacă te lăsași înghițit de societatea norvegiană, cu toată decadența și imoralitatea ei. Viața occidentală însemna cluburi de noapte, droguri și sex. Ducea drept în iad.

Liderii organizației Islam Net aveau același discurs. „Norvegienii sunt plictisiți de luni până vineri, weekendul vine ca o eliberare și este plin de beții și sex sălbatic”, le spunea Fahad Qureshi unor adolescenți, și „cu cât devenim mai preocupați de această lume, cu atât mai deprimați vom fi.”

Pentru a te mântui, trebuia să trăiești potrivit legilor islamului, așa cum erau interpretate de islamiștii sunniți. Asta însemna ca femeile să se acopere, să nu dea mâna cu bărbații, să evite contactul vizual și să nu fie niciodată singure cu un bărbat care nu face parte din familie, pentru că diavolul era mereu prezent.

Lecțiile de Coran se țineau uneori și în casa familiei Juma; atunci, lui Ismael îi era greu să scape de ele. Cu cât erau mai atrase surorile lui de concepția lui Mustafa despre viață, cu atât mai mult o respingea el. Subtilitățile acestuia i se păreau tulburătoare. Mustafa promova grupările teroriste „susținute de mama și de alte

mame”, i-a spus Ismael lui Ayan. Dascălul de Coran lăuda sacrificiile făcute de cei implicați în așa ceva. „Domnul va încuviința. Martiriul este frumos.”

Ismael l-a întrebat direct dacă sprijină organizația al-Qaida. Mustafa nu a răspuns.

— Dar gruparea teroristă al-Shabaab?

Mustafa i-a dat un răspuns enigmatic.

— Nu am nimic rău de zis despre ei.

Ismael a fost scandalizat și i-a spus mamei că dascălul refuză să condamne aceste organizații teroriste.

— N-ai auzit tu bine, s-a mulțumit să spună Sara.

L-a expedit pe băiat, gândindu-se că acesta vrea doar să scape de aceste lecții.

Pe Sara n-o interesa al-Shabaab. Avea însă mult respect pentru autoritate și își pusese în minte că îi place dascălul de Coran.

După părerea lui Ismael, Mustafa își împingea elevii, dintre care cel mai mic avea 12 ani, în tabăra urii. Crea imaginea unui inamic și le insufla neîncredere: presa era de partea instituțiilor de securitate din Occident, iar acestea erau în cârdășie cu oamenii care aveau drept scop distrugerea islamului.

— Trebuie să-mi dau seama dacă pot avea încredere în voi, le-a spus dascălul de Coran într-o zi. Să zicem că eu am făcut ceva împotriva Occidentului și că vin după mine cei de la CIA și FBI. Mă ascund în dulapul acela, agenții intră în cameră înarmați până în dinți și vă întreabă: „Unde e Mustafa? Unde e?” Le spuneți unde sunt?

Copiii s-au uitat la el în tăcere, iar unii dintre ei au clătinat din cap.

Nu a fost destul.

— Ridicați mâna! Ridicați mâna dacă le-ați spune că sunt în dulap!

Nimeni nu a ridicat mâna. Nici măcar Ismael. Nu avea rost să se obosească.

*

Aisha devenise prima celebritate purtătoare de *niqab* din Norvegia, o voce pe care merita să o ascuți. Contribuția ei la culegerea intitulată *Descoperită* atrăsese atenția Asociației !Read, o organizație finanțată cu fonduri de stat care avea ca scop promovarea lecturii și științei de carte în rândul copiilor și adolescenților; reprezentanții asociației au trimis pasaje din culegere la școlile gimnaziale și s-au oferit să faciliteze întâlniri cu autorii. Aisha a acceptat invitația primită. Dacă reușea să convertească pe cineva în acest turneu sponsorizat de Asociația Scriitorilor de Nonficțiune și a Traducătorilor Norvegieni, câștiga multe *ajr* – puncte în plus pentru rai.

Curând, au apărut și criticile. Profesorul Kjell Lars Berge, de la Universitatea din Oslo a afirmat că ținuta aceasta are o conotație politică, nu e o chestiune existențială sau vreo opțiune personală.

„Ea demonstrează o convingere religioasă care este extremă și este legată de un program politic cu înclinații fasciste. Cu toții știm bine ce reprezintă aceste grupuri, iar ele nu își găsesc locul în sala de clasă”, a declarat el pentru ziarul *Klassekampen* în ianuarie 2012.

În semn de protest, scriitorul Morten Skårdal a returnat premiul oferit de Asociația !Read. Redactorul rubricii culturale a ziarului *Bergens Tidende*, Hilde Sandvik, a făcut o paralelă între Aisha Shezadi și extremistul de dreapta Anders Behring Breivik, afirmând că cei care susțin aceste discuții la școală legitimează violența. Knut Olav Åmås, colegul ei de la ziarul cu cel mai mare tiraj din Norvegia, *Aftenposten*, a tras un semnal de alarmă în legătură cu asocierea făcută între *niqab* și extremism. „Oare o tânără norvegiană din Bærum care poartă *niqab* trebuie să fie împiedicată să facă turul școlilor doar pentru că aproape toți cei din jur detestă ceea ce susține ea? Nu.” El afirmă că societatea are nevoie de mai multă deschidere și de mai multe dezbateri după atacurile teroriste din 22 iulie 2011, pentru a combate acele forțe care *nu* au dorit niciunul dintre aceste lucruri.

— Suntem în război, a spus bărbatul. Avem nevoie de ajutor. Ce-ar fi să vii alături de noi? Ai putea trăi aici cu fetele tale; ar putea veni și ceilalți membri ai familiei. Noi îți putem oferi o viață bună, o casă. Tot ce îți trebuie.

— E bine de știut, a răspuns Sadiq, scurt. Dar nu acum...

— Nu trebuie decât să juri *baya* lui Abu Bakr al-Baghdadi și ești unul de-ai noștri. Atât trebuie să faci. Un legământ de credință. Cu timpul, vom construi un stat, ai să vezi, întemeiat pe legea islamică, pe Coran și pe Allah.

Sadiq își pierdea răbdarea.

— Nu am timp de asta. Nu am venit aici ca mujahedin, ci ca tată. Am venit din dragoste părintească. Scopul meu e să-mi duc fetele acasă la mama lor. Singurul lucru pe care-l vreau acum e să le văd.

Bărbatul aflat de cealaltă parte a mesei s-a uitat la el.

— Preabine, cum dorești, a spus el, fără să-și desprindă ochii de la Sadiq.

A fost lăsat să aștepte. După un timp, au venit după el niște soldați. L-au escortat afară din clădire, au traversat o curte și au intrat într-un cort mare, plin de saltele, conserve și saci cu orez.

Ayan a intrat, dreaptă ca o lumânare, acoperită toată cu un *niqab* de sub care nu i se vedeau decât ochii.

Când Sadiq s-a apropiat de ea, unul dintre paznici i-a spus:

— Ai cinci minute.

Și-a îmbrățișat fata, i-a mângâiat capul acoperit, simțindu-i părul creț pe sub vâl. Când era mică, obișnuia să-i pună mâna pe frunte și să-și treacă degetele prin părul ei, mângâind-o încet, până când se liniștea suficient de mult ca să-i spună ce o supăruse. Acum ea s-a retras.

Patru minute.

Nu era momentul s-o mustre. În clipa aceea trebuia s-o consoleze.

— Totul va fi bine, liniștește-te, acum vii cu mine. Ei nu te pot ține aici. Nu te teme. Sunt aici ca să vă iau pe amândouă acasă.

— Dar, tată, acum aici e casa noastră.

— Ayan, ești tulburată...

— Ascultă-mă, noi vrem să stăm aici.

Trei minute.

— Ayan, tu... amândouă ați fost păcălite. Leila a fost împușcată. Tu...

Telefonul mobil a început să vibreze în buzunarul lui. Era Sara.

— Știi ceva de fete? a întrebat ea.

— Ayan e aici!

I-a întins fetei telefonul.

— Vorbește cu mama ta!

Două minute.

— Ayan! a auzit-o el pe Sara.

Plângea la telefon.

— Întoarce-te! Vino acasă cu tatăl tău!

Ayan stătea pur și simplu. Mama ei continua să vorbească.

— Du-te cu tatăl tău!

Ayan a inspirat adânc.

— Nu pot, mamă...

— Ba da, poți!

Un minut.

— Nu pot, mamă, nu e posibil... m-am măritat!

Sara a icnit.

Paznicii au început să se apropie de ei. Ayan i-a înapoiat tatălui ei telefonul.

Sadiq s-a uitat la ea.

— Nu poți să te căsătorești fără... Ascultă-mă! Știi care e pedeapsa pentru asta?

Fiica lui stătea și se uita fix la el.

— A fost alegerea noastră, tată. Te rog s-o respecti. Avem sprijinul șecilor de aici, a spus ea cu voce calmă.

El ar fi vrut s-o tragă spre el, s-o ia în brațe, dar ea se întorsese deja să plece.

Timpul se scursese.

Paznicii au escortat-o afară. Ea a dispărut asemenea unui val negru.

Îi dezamăgise, îi trădase, se dăruise unui bărbat pe care el nici măcar nu-l cunoștea. Cu cine se măritase? Nici nu apucase s-o întrebe.

A stat puțin să se gândească. Ayan era prizonieră. Leila era rănită. Trebuia să se întoarcă la spital să o ia, iar mâine trebuia să vină din nou aici să pună lucrurile la punct.

Sadiq a primit înapoi arma și cartușiera. A plecat cu Osman, care îl aștepta afară. Sirianul a răsuflat ușurat când l-a văzut. Tribunalul îi speriasse pe toți.

A doua zi, dis-de-diminează, Osman a propus să-l ia cu ei pe prietenul lui, Hamza, comandant în al-Nusra, pentru negocieri. Hamza era cunoscut după porecla lui, „Leul”. Tânărul avea o barbă mare, o coamă care rivaliza cu a fiarei după care fusese poreclit și se mișca precum un animal de pradă agil, vigilent și sprinten. Era cel care însuflețea de obicei atmosfera din curtea lui Osman. Acum stătea tăcut în mașină. În clipa aceea era nevoie de iscusință. Deja fuseseră la spital în dimineața respectivă și nu reușiseră să intre.

— Trebuie să fim atenți ca treaba asta să nu devină o chestiune de prestigiu, să nu se simtă ofensați, i-a spus el lui Sadiq, explicându-i că trebuie să aibă o atitudine umilă.

Doar astfel și-ar putea recăpăta fetele. Cei din ISIS trebuiau să simtă că dețin rolul principal; la primul semn de împotrivire, dădeau înapoi. Deși Osman era mare contrabandist în Atmeh și o persoană foarte respectată în cadrul al-Nusra, pentru ISIS nu însemna nimic. Oamenii aceștia veniseră din toată lumea și preluaseră controlul în multe zone din țara lui și a lui Hamza, iar acum se comportau ca și cum acele teritorii le-ar fi aparținut.

Când au ajuns la tribunal, sirienilor veniți cu Sadiq li s-a spus să aștepte afară, numai el a fost poftit înăuntru. I s-a spus să-și lase arma la Osman și Hamza.

— Asta nu-mi place, a mormăit Osman.

— Sadiq, te afli sub protecția noastră. O să fie bine, i-a promis Hamza.

Osman s-a răsucit pe locul lui.

— Hai, intră. Rezolvă problema! a insistat Hamza. Nu ți se poate întâmpla nimic cât suntem noi aici.

Înăuntru, lui Sadiq i s-au oferit un scaun și un pahar cu ceai.

I s-a cerut din nou să se alătore Statului Islamic din Irak și Siria. Oare aveau așa mare nevoie de oameni?

La fel ca prima oară, Sadiq a încercat să evite discuția, răspunzând că s-ar putea, că nu exclude această posibilitate, dar că, mai întâi, vrea să-și vadă fetele.

Timpul trecea greu, oamenii intrau și ieșeau, până când, în sfârșit, un bărbat i-a făcut semn să se ridice. Bărbatul, care vorbea un dialect tunisian și era însoțit de alți doi, l-a condus afară. S-au oprit într-o curte.

S-a apropiat de ei un bărbat mascat.

— Ginerile tău vrea să te vadă.

— Cine?

— Ginerile tău.

— Unde e?

Bărbatul i-a arătat o mașină aflată ceva mai departe. Era o camionetă argintie. Se afla la circa 20 m, parcată lângă zidul care înconjura curtea.

— Ginerile tău e în mașină. Este din Norvegia. Vrea să vorbească cu tine.

Sadiq s-a uitat în direcția camionetei. S-a gândit și a spus:

— Dacă vrea să mă vadă, să vină aici, la mine.

Escorta s-a dus și a schimbat câteva cuvinte cu ocupantul ei, care a rămas în mașină. Acesta a insistat ca Sadiq să vină la el.

Sadiq era indignat. Nu așa trebuie să se căsătorească o femeie. Peșitorul trebuie să-i ceară mai întâi mâna, nu să o ia pur și simplu. Acest ginere apăruse în viața lui fără ca măcar să se prezinte. Sadiq nu știa cum îl cheamă, nu știa absolut nimic despre familia lui, iar acum acest tânăr voia ca el – tată, *wali*, protector, cap de familie – să se ducă la el!

S-a străduit să-și păstreze calmul. Se afla pe pământ străin și trebuia să facă așa cum îi spusese Hamza, să fie umil, să se ducă

acolo și să spună: „O iubești pe fiica mea? Ea te iubește? Dă-mi voie să stau puțin cu ea și să vorbim ca lumea despre asta. Dacă, într-adevăr, tu ești cel pe care și-l dorește, atunci eu voi fi tată și pentru tine.” Asta ar fi putut să spună.

Șovăia. Să-i zică oare asta? Nu, nici vorbă! Dacă bărbatul acesta o voia pe Ayan, atunci trebuia să-i ceară mâna! Sau să-i ceară tatălui său să facă acest lucru în numele lui. Exista o uzanță care trebuia respectată, chiar și într-o zonă de război. Ayan venise în Siria doar de câteva săptămâni și acum era brusc măritată!

Mândria somalezului a triumfat. Nu va urma sfatul lui Hamza, nu va fi umil. Și-a îndreptat umerii.

— Eu nu am niciun ginere, i-a spus el escortei.

— Cum dorești.

Bărbatul s-a dus din nou la mașină și a schimbat câteva cuvinte cu șoferul.

Sadiq a rămas în picioare, în curte. Doi bărbați mascați îl supravegheau.

Începea să se întunece. S-a auzit o voce:

— Hai, poți să-ți vezi fetele. Vino cu mine.

Au intrat într-o clădire, au mers pe un coridor și au ieșit într-o altă curte.

— Mișcă, mișcă, i-a spus escorta.

Mascații veneau după ei. Sadiq a simțit în spate țeva unui Kalașnikov.

A primit o lovitură în cap. Apoi alta. Urmată de încă una. A simțit că amețește. A căzut la pământ, iar ei l-au lovit cu picioarele, l-au scuipat, l-au înjurat. „Spionule!” a auzit el. „Trădătorule!” Apoi l-au ridicat de jos, i-au acoperit ochii, i-au legat mâinile și picioarele și l-au aruncat într-o mașină. Zăcea în partea din spate a mașinii, între picioarele bărbaților. Din când în când, îl loveau cu picioarele în corp sau în cap. Mașina mergea repede. Lui Sadiq îi era greață și avea impresia că o să leșine. A simțit o durere ascuțită în ceafă, care l-a făcut să încerce să se răsucească. A primit o lovitură în falcă.

— Cunoaștem noi genul, am omorât o groază ca tine, a spus o voce.

Capul îi sălta la picioarele lor. Nu-și stăpânea deloc corpul, era înghesuit într-o poziție care nu-i permitea să se miște. „Trebuie să-mi feresc capul”, și-a spus el.

Au mers mult timp. Loviturile s-au mai domolit, fiind date cu intermitență când în cap, când în gât, când în umărul care îl dureau. O lovitură în coapsă, o lovitură în fluierile picioarelor.

Mașina s-a oprit. Aici urmau să-l omoare, s-a gândit el. L-au târât afară. Au slăbit strânsoarea frângiilor de la picioare și, tot legat la ochi, i s-a ordonat să meargă. A fost dus într-o casă și apoi pe niște scări, în jos. S-a deschis o ușă, a fost aruncat în față. L-a izbit o duhoare teribilă. Ușa s-a închis cu zgomot. Și-a scos pânza de pe ochi. Era la fel de beznă și fără ea. A reușit să se ridice și a început să pipăie pereții – cărămidă netencuită, var scorojit, niște țevi, tocul unei ferestre acoperite cu scânduri. Pereții erau jilavi, podeaua, udă, duhoarea venea de jos. Și-a întins picioarele și a șters încet podeaua cu unul dintre ele. O parte a acesteia era ceva mai ridicată, iar în mijloc avea o gaură. Se afla într-o toaletă.

S-a lipit cu spatele de perete, a simțit un junghi în trup, iar în cap, o durere intensă. S-a prăbușit într-o parte. Apa de la canalizare i-a udat turul pantalonilor, urcând spre spate și coapse.

Istovit, a adormit sau a leșinat.

Când s-a trezit, a reușit să se ridice, să stea în picioare. Făcând doi pași, a ajuns la un perete. A încercat să se orienteze. Îl dureau tot corpul.

Avea nevoie de o strategie. Ca să supraviețuiască. „În primul rând: respiră pe nas, nu pe gură. În al doilea rând: cruță-ți puterile.”

Bănuia că e dimineață. Afară auzea oameni vorbind, uși care se închideau și se deschideau. Ușa lui a rămas închisă. A adormit și s-a trezit din nou. Avea impresia că toată gura i se mărise, limba era umflată și lipită de cerul gurii, buzele îi erau crăpate. I se făcuse sete, dar nu îndrăznea să bată în ușă și să ceară apă. Vocele de afară se auzeau mai tare. Oare aveau de gând să-l lase aici

Capitolul 33

Vocile din minte

Sadiq avea probleme de concentrare.

Străzi, alei, piețe, fundături, legi, reguli, aparat de taxat, tarife de weekend.

Își petrecea aproape toată ziua la biblioteca din Sandvika. Se uita pe site-urile arabe de știri. Verifica poșta electronică și mesajele. Își făcea tema. Apoi intra iar pe internet. Osman îl suna ca să-i spună ceva despre intermediarii din Dubai. El fantaza. Scria poezii. Studia. Își amintea. Uita. Spitale, școli, ambasade, biserici, moschei. Cimitire, parcuri, săli de sport.

Trebuia să memoreze fiecare străduță din Oslo. Tors Gate, Odins Gate, Løvenskiolds Gate, Gyldenløves Gate. A învățat despre sisteme de gestionare a traficului, transportul în afara localității, administrarea creditelor, primul ajutor, relațiile cu clienții și măsurile de siguranță. Poți lăsa un client în stația de autobuz? Ești obligat să ai în mașină scaun pentru copii?

— Cum îți mai merge? l-a întrebat Osman într-o dimineață.

— Ei, cursul ăsta de taximetrie, știi tu, i-a răspuns Sadiq.

— Ha, ha, trebuia să-l trimit pe Mehmud în Norvegia să-ți facă concurență!

— Am o grămadă dintr-ăștia cu care să concurez. Țara e deja plină de străini, i-a răspuns Sadiq. Acum sunt și mulți sirieni. Ar trebui să vii și tu cu familia.

Osman a făcut o pauză înainte de a răspunde.

— Da, ar trebui. Nu știu cum va mai fi viața de acum înainte. Și cei din al-Nusra, și cei din IS vor să lucrez doar pentru ei... Îmi asum un mare risc. Ar trebui să-mi scot familia de aici, măcar soția și fetele, dar trebuie să mă gândesc și la părinții mei, nu știu, va trebui să mă ajuți, promite-mi că, dacă va trebui să plec...

Sadiq i-a promis.

*

30 septembrie era data examenului.

Candidații au primit 50 de întrebări de genul „care e traseul pe care îl alegi ca să ajungi de la Gara Centrală la sala Ekeberghallen?”.

În timp ce noua serie de viitori taximetriști completa la Oslo răspunsurile la întrebări, Consiliul Federației de la Moscova aproba intervenția aeriană rusă în Siria. După doar câteva ore, Rusia arunca primele bombe asupra orașului Homs.

După ce a predat chestionarul de examen, Sadiq a luat trenul spre Sandvika, s-a dus la bibliotecă și a deschis calculatorul. I se ridicase o greutate de pe umeri. Primul examen se terminase. Apoi a citit cele mai importante știri ale zilei și s-a simțit apăsător de o greutate și mai mare. Conflictul escaladase. Acum era și mai greu să le scoată pe fete de acolo. Potrivit ministrului rus al apărării, atacul avusese ca țintă IS, iar rachetele loviseră instalații militare, vehicule, depozite de armament, centre de comunicație și linii de aprovizionare.

Presa rusă era încântată că Vladimir Putin va curăța în sfârșit Siria. Rusia va arăta lumii cum se câștigă un război și cum se nimicesc teroriștii.

În următoarele zile, rușii au bombardat orice, în afară de IS. Numai unu din zece atacuri afecta organizația teroristă. Cele mai multe pagube le-au suferit ASL – singura armată laică din Siria – și Jabhat al-Nusra, facțiunea siriană a al-Qaida, precum și câteva miliții care se împotriveau lui Assad.

Obiectivul era clar: menținerea la putere a aliatului lor din Orientul Mijlociu.

Bombele erau aruncate la periferia teritoriului ocupat de forțele rebele. Tactica era ca ele să fie slăbite suficient de mult pentru ca

trupele guvernamentale să poată recupera terenul pierdut. Mai multe grupări susținute de americani, dintre care unele pregătite de CIA, au fost și ele bombardate.

Milițiile s-au regrupat rapid, s-au pus la adăpost ori s-au ascuns, dar populația civilă a rămas lipsită de apărare în fața morții care venea de sus. Moscova afirma cu tărie că atacurile sale îi vizau exclusiv pe teroriști, dar multe bombe au fost aruncate mult mai departe de linia frontului, adesea în zone în care trupele guvernamentale siriene intenționau să atace. Au fost lovite spitale, zone rezidențiale și școli din orașele controlate de rebeli. Nu a fost cruțat nimic.

Până atunci, aviația siriană fusese responsabilă de cele mai mari pierderi de vieți omenești. Folosise mijloace de luptă lipsite de precizie, precum bombele-butoi – butoaie de tablă pentru petrol sau alte recipiente similare, umplute cu exploziv și șrapnel. Acestea erau aruncate de la o înălțime inaccesibilă antiaerienei rebelilor. Chiar și o rafală de vânt putea influența traiectoria lor. Bombele nu erau dirijate; loveau unde se nimerea, explodând cu o forță devastatoare. Un fragment metalic încins putea reteza brațul unui copil sau putea să-l despică pe acesta în două. Când vedeai un butoi aruncat de sus, aveai 30 de secunde să te adăpostești.

Treizeci de secunde.

În timp ce piloții lui Assad depindeau de vreme ca să-și arunce bombele, avioanele rusești erau mult mai avansate. O perdea de ceață sau de nori nu mai asigura nicio protecție.

Cu toate că atacurile rusești erau nimicitoare, era imposibil să câștigi războiul din aer. În toamna lui 2015, pe teritoriul Siriei erau aproximativ 150 000 de soldați rebeli, în afară de IS. Mulți dintre ei erau islamiști convinși, cu o credință puternică în rai și în ceea ce are să le ofere acesta. Nicio grupare, nici măcar una nu avea de gând să cedeze.

Rusia voia să slăbească forțele cu care Occidentul ar fi putut conlucra, negocia sau cădea la învoială. Putin voia ca lumea să aibă de făcut o singură alegere: Assad sau IS.

Occidentul era într-o situație mai dificilă. Căuta pe cineva care să ia locul Statului Islamic după distrugerea acestuia. Nu a găsit pe nimeni.

*

— Se revarsă iadul asupra noastră! Iadul se prăvălește peste capetele noastre!

— Liniștește-te, vorbește, mi-e sufletul gol, te ascult... i-a răspuns Sadiq.

— Rușii ne măcelăresc! Iau la țintă numai civili! Bombardează copiii! Pe noi, pe noi ne lovesc. Pe noi, care luptăm împotriva IS! Îi lasă pe cei din IS în pace, iar noi murim!

Osman transmitea informații zilnic. Luna octombrie a fost plină de atrocități.

„Bombardează toată țara. Ne prăbușim tot mai mult. Haos e și în mintea noastră. Nu știm ce să facem.”

Într-o noapte, l-a sunat plângând.

— Clădirea a fost distrusă complet, a rămas o groapă, un crater adânc, a fost lovită de două rachete. Una ca s-o despice, alta ca să omoare. Vor să ne termine pe toți. Până la urmă, nu vor mai rămâne decât IS și Assad!

— Cine a fost lovit?

— Prietenii noștri! Au copii, au familii!

— Allah să-i primească la el, a spus Sadiq.

— Dacă aș putea să mă iau de mână cu diavolul ca să-i bat pe ruși și pe Assad, aș face-o. Jur pe Allah că sunt gata... dar sunt foarte obosit, aici e haos ...

Sadiq stătea până noaptea târziu. Frica lui era amplificată de gândul că orașul Raqqa, unde se aflau fetele lui, avea să fie bombardat. Oscila: într-o zi nu mai voia să se gândească la fete, a doua zi era copleșit de dorința disperată de a le salva.

A auzit alte zgomote ciudate în apartament. Veneau de pe scară? De la geam? Toate zgomotele acelea îl făceau să sară în sus. Oare se auzeau și când era familia lui aici? Aveau o cauză anume: frigiderul, mașina de spălat vase, o țevă, o ușă de la bufet, o

creangă lovind fereastra, cineva de afară, cineva din apartamentul de deasupra, ecoul de la intrare? Sau era djinnul acela blestemat, care stătea la jumătate de pas în fața lui, râzând?

A încercat să se calmeze. A încercat să judece rațional. Nu, nu-i era frică, nu-i era. Întotdeauna fusese considerat un om care știe să se stăpânească. Dar noaptea aceea de octombrie era așa de întunecată, încât nu putea să scape de neliniște. Și-a adus aminte de sirienii uciși. Unde erau sufletele lor acum? De ce nu vin să vorbească cu el? Să-i spună dacă s-au dus în iad sau în rai, ca să știe și el cum e de fapt. Ce-ar fi dacă cei trecuți dincolo ar putea să-i spună ce să facă. Cei care au părăsit lumea asta reușiseră oare să-și ia rămas-bun înainte ca bomba să cadă? S-a gândit la prietenii lui Osman. La copiii uciși în patul lor. La mamele care își legănav copiii ca să-i adoarmă. Moartea de sus venise oare pe neașteptate, fără veste? Sau auziseră mai întâi avioanele? Reușiseră să strige „*Allahu Akbar*”?

S-a gândit la prietenii lui care au murit în războiul din Somalia. Erau așa de mulți. De ce nu au venit la el să-l întrebe „tu ce mai faci?”. Niciodată n-au venit. Se gândea de multe ori la un prieten din copilărie, care va rămâne pentru totdeauna adolescent. Sadiq era șeful pazei și fusese informat că a venit un bărbat care vrea să intre în tabără, dar nu știe parola. „Împușcă-l”, spusese Sadiq, și el tot adolescent. A doua zi a văzut cadavrul.

Of, zgomotele astea afurisite. Le auzea tot timpul. Iar el voia să audă doar respirația Sarei lângă el.

*

În a doua săptămână din octombrie, la câteva zile după atacul cu bombe care distrusese clădirea în care se aflau prietenii lui Osman, sirianul i-a spus lui Sadiq că IS se retrage dintr-o zonă întinsă, pe care o deținea în apropiere de Hama.

I-au trebuit doar câteva ore ca să-și dea seama de ce. Osman i-a descris primul atac coordonat lansat de avioanele rusești și de trupele terestre siriene.

„La patru după-amiaza, avioanele rusești au început să bombardeze teritoriul controlat de al-Nusra și ASL în Hama. Of, Dumnezeu, e îngrozitor!”

A doua zi: „La șase dimineața, trupele regimului au pătruns în zonă.”

Bombardamentul rușilor îl ajuta pe Assad să recapete pas cu pas controlul asupra țării. Retragerea IS dinaintea atacului era dovada unei înțelegeri: *Retrageți-vă dacă vreți să nu aveți victime, preluăm noi controlul*. IS și Assad erau inamici neîmpăcați. Spre deosebire de milițiile locale, care doreau schimbarea regimului, celor din IS le era indiferent cine stătea la Damasc – atâta timp cât puteau conduce califatul cum voiau. Islamiștii nu aveau nicio intenție de a cuceri acum toată Siria.

„Un joc murdar”, a scris Osman pe telefon.

Într-o zi, a transmis următorul mesaj: „NATO a parașutat 20 t de muniție, provizii și apă pentru ASL.”

Era mare nevoie de ele. Trupele din opoziție rămăseseră fără provizii din cauză că drumurile erau impracticabile.

„Au mai aruncat 30 t, dar aiurea, toate au ajuns în mâinile ISIS! Nu glumesc, NATO le-a dăruit celor din ISIS provizii!”

Osman era convins că lumea întregă se coalizase împotriva poporului sirian – că Rusia, Assad și NATO luptau împreună împotriva sirienilor de rând. Cel puțin așa se vedea la fața locului.

Apoi, Sadiq a primit o fotografie cu un cadavru. L-a recunoscut cu ușurință pe bărbat. Era Hamza, cel mai bun prieten al lui Osman, cel numit de ei Leul. Era cu mâinile și picioarele desfăcute și avea pe față un semn roșu, ca o vânătaie. Chipul lui era încadrat de un păr negru, creț și de o barbă neîngrijită, care părea plină de praf sau care începuse, poate, să încărunțească.

„Aaaa abia pot să scriu. Hamza, îl mai ții minte? Leul din al-Nusra, ucis la nord de Hama. A fost cu noi când ne-am dus la tribunalul din al-Dana. Fie ca Allah să-l primească ca pe un martir. Am nevoie de mângâiere! Plâng. Familia mea plânge. A lăsat în urmă două neveste și șapte copii.”

Sadiq și-l amintea pe Hamza ca pe o forță a naturii, cum era Osman când avea 30 de ani.

I-a răspuns:

— Dumnezeu să-l primească în rai. Cum a fost ucis? Împușcat? Atac aerian al regimului? Rușii?

— Aviația rusă.

— Fie ca Allah să radă de pe fața pământului casa pilotului.

— Nu a vrut să mă asculte. Niciodată nu m-a ascultat, n-am putut să fac nimic. Viața a devenit îngrozitoare pentru noi. Pentru mine și familia mea... starea noastră se înrăutățește pe zi ce trece.

*

Singura femeie din contingentul norvegian al IS care mai era prezentă în mediile de socializare era Aisha. Dacă surorile ei nu voiau să facă nimic public, ea posta pe Facebook informații la zi despre viața din Raqqa. Prima postare a apărut la jumătatea lunii octombrie.

„Am văzut că sunt mulți oameni care vor să știe cum este să trăiești în IS, așa că m-am hotărât să scriu câte ceva despre asta, ca să prezint o perspectivă mai autentică.”

Scrisa în norvegiană. Postările păreau să se adreseze fetelor din Norvegia care erau tentate să vină în Siria. Erau un fel de ghid pentru începători. Postarea inițială a intitulat-o „Viața și edificarea unei societăți în Statul Islamic”, iar în ea povestea că fiecare district are propria administrație, școli, tribunal, poliție, spital, sistem de asistență socială.

„Criteriile de acordare a ajutoarelor sociale sunt, bineînțeles, în concordanță cu normele islamice”, sublinia ea. Tot ce nu era bine se datora dușmanului: „Atacurile puternice ale dușmanului asupra populației civile și spitalelor sunt de vină pentru lipsa de resurse și echipament.” Tot atacurile dușmanului erau de vină pentru că școlile nu funcționau. Descrierile care au urmat erau similare celor postate de alte fete din IS. Primeai o casă sau un apartament „în funcție de disponibil”, totul era gratuit, frigiderul, cuptorul cu microunde, mașina de spălat, aerul condiționat și televizorul.

Zugrăvirea califatului ajunsese aproape o specie literară: bine ai venit în această viață minunată, care oferă totul gratuit și care, mai mult de atât, te va ajuta să ajungi în rai.

*

Sadiq promisese inițial că va elibera apartamentul la 1 octombrie, dar apoi fusese păsuit până la 1 noiembrie. Octombrie trecuse, venise noiembrie, iar lucrurile lui stăteau și acum risipite prin casă.

S-a trezit că a dat bruma și că vremea s-a răcit; temperatura cobora noaptea sub 0°, iar poajghița albă și strălucitoare care acoperea pământul se topea în timpul zilei. Toamna era superbă, cu frunze galbene și roșcate și adieri de vânt care aduceau un aer curat. Într-o zi, când, în sfârșit, s-a hotărât să împacheteze, a dat peste căciulița la care renunțase în mai. Era timpul să și-o tragă iar pe urechi.

Într-o seară de la începutul lui noiembrie, când afară începea să se întunece, stătea la calculator. A auzit în mintea lui o voce: „Îți dau un sfat. Scoate-le pe fete de acolo! O să fie și mai rău. Țsta-i doar începutul. Războiul nu se va opri mult timp. Fetele trebuie să plece.”

Vocea a continuat: „Ca să vezi lucrurile limpede, trebuie să uiți că ele sunt vii. Trebuie să-ți închipui că aduci acasă două cadavre.”

S-a ridicat în picioare. Trebuia să plece. Trebuia să le scoată de acolo acum. Totul se golise de sens, mai puțin războiul. La cinci dimineața, i-a transmis unui prieten următorul mesaj: „Trebuie să ajung în Hatay, apoi în Dubai, după care trebuie să mă întorc în Hatay și apoi... în Siria... Dacă supraviețuiesc, ne vedem, dacă nu, încearcă să faci tot ce poți pentru copiii mei. Cu respect, Sadiq Abdallah Juma.”

Câteva ore mai târziu, a transmis un alt mesaj: „Acum mă duc să mă culc. Gândește-te la asta opt ore și răspunde-mi.”

Prietenul i-a răspuns la mesaj imediat ce s-a trezit: „Să te duci acum la Raqqah mi se pare extrem de periculos.”

Sadiq i-a spus că MI6 îi ceruse să se ducă. Că urmau să-l ajute britanicii. Aveau să facă asta patru agenți din Dubai. Spionajul britanic voia să-l recruteze.

Cuprins

Prefață – <i>Homo duplex și psihologia radicalizării</i> de Lavinia Beta	5
---	---

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul 1 – <i>Ruptura</i>	15
Capitolul 2 – <i>Acoperite de vâl</i>	35
Capitolul 3 – <i>De-a baba-oarba</i>	56
Capitolul 4 – <i>În Siria</i>	64

PARTEA A DOUA

Capitolul 5 – <i>Începutul adolescenței</i>	91
Capitolul 6 – <i>Misiunea</i>	100
Capitolul 7 – <i>La masă cu diavolul</i>	109
Capitolul 8 – <i>Ție îți suntem devotați, Norvegia</i>	114
Capitolul 9 – <i>Această ținută</i>	126
Capitolul 10 – <i>Totul ține de inimă</i>	131
Capitolul 11 – <i>Matrimoniale musulmane</i>	141
Capitolul 12 – <i>Trageri la țintă</i>	155
Capitolul 13 – <i>Întâlniri halal</i>	170
Capitolul 14 – <i>Paragrafe</i>	175
Capitolul 15 – <i>O pasăre ciudată</i>	186
Capitolul 16 – <i>Despărțirea</i>	194
Capitolul 17 – <i>Escrocherii în numele lui Dumnezeu</i>	198
Capitolul 18 – <i>Revoluția din octombrie</i>	216

PARTEA A TREIA

Capitolul 19 – <i>Danse macabre</i>	223
Capitolul 20 – <i>Planul</i>	259
Capitolul 21 – <i>Acasă</i>	276
Capitolul 22 – <i>Un om cumsecade, minunat</i>	285
Capitolul 23 – <i>Pradă de război</i>	289
Capitolul 24 – <i>Sfârșitul Acordului Sykes-Picot</i>	308
Capitolul 25 – <i>Dumnezeu nu e mare</i>	321

PARTEA A PATRA

Capitolul 26 – <i>Nu fără fiicele mele</i>	343
Capitolul 27 – <i>An nou, șanse noi</i>	353
Capitolul 28 – <i>Nevestele din Raqqa</i>	361
Capitolul 29 – <i>Băieții din Norvegia</i>	373
Capitolul 30 – <i>Împușcă-le pe fete dacă vrei!</i>	388
Capitolul 31 – <i>Ramadan</i>	409

PARTEA A CINCEA

Capitolul 32 – <i>O altă viață</i>	419
Capitolul 33 – <i>Vocile din minte</i>	430
Capitolul 34 – <i>Moștenirea</i>	442
<i>Cum am scris această carte</i>	457
<i>Glosar</i>	469
<i>Bibliografie</i>	473